HZG
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
T.a.v. de heer J. Otter, voorzitter
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum: 29 maart 2021
Kenmerk: 2021.107
Onderwerp: Accountantsverslag controle 2020

Geachte leden van het algemeen bestuur,

U hebt ons opdracht gegeven om de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (hierna: RUD) over het boekjaar 2020 te controleren. In de opdrachtbevestiging van 25 augustus 2020 liggen de voorwaarden rondom de uitvoering van en communicatie over deze opdracht vast. Evenals voorgaande jaren hebben wij de controlewerkzaamheden in twee fasen uitgevoerd. In het najaar hebben wij de interimcontrole uitgevoerd, onze managementletter van 6 november 2020 bevat onze bevindingen en adviezen.

Inmiddels hebben we de controle van de jaarrekening afgerond. We brengen u in dit accountantsverslag op de hoogte van onze bevindingen en adviezen naar aanleiding van de controle. Een concept van dit verslag is afgestemd met de directeur en de staf en besproken in de vergadering van de auditcommissie van 18 maart 2021.

Dit accountantsverslag is als volgt ingedeeld:
1. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag
2. Actuele ontwikkelingen
3. Controle proces en beeld van de interne beheersing
4. Verslaggevingsregels nageleefd
5. Resultaatanalyse
6. Balans / vermogenspositie
7. Materialiteit en oordeel
8. Verplichte rapportageonderdelen
9. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de medewerking die we, in deze bijzondere tijd met de lockdown als gevolg van COVID-19, bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben gekregen en we gaan er van uit dat onze rapportage het algemeen bestuur ondersteunt bij de oordeelsvorming omtrent de bedrijfsvoering en de verslaggeving.

LAAN CORPUS DEN HOORN 200 - POSTBUS 8006 - 9702 KA GRONINGEN - 050 21 13 660

HZG ACCOUNTANTS & ADVISEURS IS EEN HANDELSNAAM VAN HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP B.V. KVK NR. 55667945

HZG
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

1. DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van ons oordeel	Wij geven een controleverklaring af met een goedkeurende strekking voor zowel het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.
Resultaat en vermogenspositie	De RUD is een organisatie zonder winststreven. De maatschappelijke doelstelling staat voorop, waarbij die doelstelling moet worden gerealiseerd binnen de door het bestuur gestelde kaders. Het resultaat over 2020 komt uit op een verlies van € 82.000, een relatief gering bedrag op een exploitatieomvang van rond de € 15 miljoen. Inclusief dit resultaat bedraagt het eigen vermogen ultimo 2020 € 91.000.
Verslaggeving en WNT	Wij hebben vastgesteld dat de jaarstukken overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgesteld. Tevens is voldaan aan de WNT. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarstukken is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controleinformatie.
Controleverschillen	Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen de waardering van de vorderingen, de voorzieningen en de verplichtingen. De schattingsmethoden zijn ongewijzigd. Wij aanvaarden de gekozen methoden die voor de schattingen zijn gehanteerd.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Ons is bevestigd dat in de organisatie dergelijke gevallen niet gemeld zijn.
Kwaliteit van de interne beheersing	Wij hebben evenals voorgaande jaren tijdens onze controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of de interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel.
Dataveiligheid en IT	Er is binnen de RUD sprake van een hoge mate van bewustzijn inzake het belang van dataveiligheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. In overeenstemming met BW2 artikel 2-393 melden wij u dat er naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. U voldoet aan de eisen van de AVG waarop de Autoriteit Persoonsgegevens zegt te toetsen.
Inkopen en aanbesteden	Wij hebben geen significante afwijkingen van de aanbestedingswetgeving aangetroffen.
Continuïteit van de organisatie	Ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen is de continuïteit per definitie gegarandeerd zolang er geen besluit tot liquidatie is genomen. Een dergelijk besluit is in 2020 niet genomen en staat ook niet op de agenda. Ook de ontwikkelingen ten aanzien van corona hebben als gevolg van het vorenstaande geen effect op de continuïteit van de RUD.

2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

2.1 COVID-19 en uw continuïteit

Hadden we in het voorjaar van 2020, bij de bespreking van de jaarstukken 2019, nog de verwachting dat corona en met name de gevolgen ervan, een korte "hobbel" zou vormen, inmiddels weten we beter. De effecten zijn en blijven zichtbaar in het dagelijks leven over de hele wereld. Borgen van gezondheid, bestrijden van het virus, het heeft in alles wat er in de samenleving gebeurt, de hoogste prioriteit, met als gevolg dat we nog steeds in overwegende mate thuis werken, het economische en sociale leven voor een groot deel stilligt, en u als RUD in belangrijke digitale contacten heeft met uw deelnemers en de organisaties waarop toezicht wordt gehouden.

Ook de controle van de jaarstukken heeft in grote mate digitaal plaatsgevonden. Niet ideaal, maar we hebben het samen met uw medewerkers wel voor elkaar gekregen.

Daar waar bij veel bedrijven en instellingen COVID-19 inmiddels voor financiële problemen heeft gezorgd, of naar verwachting zal zorgen, geldt het risico op discontinuïteit in de basis niet voor een gemeenschappelijke regeling als de RUD. Zolang de deelnemende gemeenten niet de intentie hebben om de gemeenschappelijke regeling op te heffen, en een zodanige intentie is niet aan de orde, is gezien de rechtsvorm, de continuïteit een gegeven.

2.2 Overgang rechtmatigheid

Wij zijn in ons accountantsverslag bij de jaarstukken 2019, en ook in de managementletter 2020 ingegaan op de ontwikkelingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording. Zoals inmiddels bekend is het de bedoeling van de rijksoverheid, dat de verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen nog nadrukkelijker bij het bestuur van de organisatie komt te liggen.

Hoewel de wetgeving er nog steeds niet is, heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) meerdere keren aangegeven dat het de bedoeling is, dat met ingang van het boekjaar 2021 het college van burgemeester en wethouders (bij gemeenten), respectievelijk het dagelijks bestuur (bij gemeenschappelijke regelingen) een rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarrekening. Naar verluidt zal de betreffende wetswijziging nog voor de zomer in de Tweede Kamer worden behandeld.

Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid om de grenzen vast te stellen waarboven er in de rechtmatigheidsverantwoording melding moet worden gemaakt van intern geconstateerde onrechtmatigheden en onduidelijkheden. De wetgever zal naar verwachting het maximum van deze grens leggen op 3% van de totale omvang van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Gemeten aan de omvang van de lasten van de RUD over 2020 (afgerond € 15 miljoen) zou dat in uw geval neerkomen op een grens van € 450.000. Het algemeen bestuur is overigens bevoegd om deze grens lager vast te stellen, maar dat zouden wij voor een eerste jaar niet adviseren.

Uiteraard kan het dagelijks bestuur pas een rechtmatigheidsverantwoording opstellen als daarvoor in de organisatie in voldoende mate het fundament is gelegd. Dat fundament bestaat uit een combinatie van een adequate procesinrichting en een zekere mate van interne controle om zichtbaar te kunnen maken dat de processen ook daadwerkelijk adequaat verlopen, en leiden tot rechtmatig handelen en betrouwbare informatie daarover.

Binnen de RUD is momenteel al sprake van een zekere mate van verbijzonderde interne controle, onafhankelijk van de procesverantwoordelijken. Of daar al dan niet een tandje bij moet, zal enerzijds blijken als de wet- en regelgeving definitief is en is anderzijds gekoppeld aan de eigen ambities van de RUD. Bij uw eigen ambities gaat het om de beantwoording van de vraag of het u alleen gaat om een rechtmatigheidsverantwoording of dat u het breder wilt trekken naar een "in control statement".

In dat geval zal er meer verantwoordelijkheid voor interne beheersing naar de lijn gaan, horen er controles plaats te vinden in de lijn en krijgt de huidige verbijzonderde interne controlefunctie een wat andere rol en functie. Daarbij komen er vragen op als:

- Zijn de procesbeschrijvingen actueel en voldoen deze aan de daaraan te stellen eisen?
- Zijn de interne beheershandelingen in het proces voldoende zichtbaar en reproduceerbaar?
- Is de verbijzonderde interne controle functie voldoende toegesneden om de switch te maken van zelf uitvoeren, naar initiëren, begeleiden en reviewen? Daarbij moet onder meer worden gedacht aan de volgende aspecten:
  - positionering
  - deskundigheid
  - planmatig werken
  - methodisch werken
  - trekken van conclusies en rapporteren

De rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur is, omdat het een onderdeel is van de jaarrekening, ook onderdeel van de accountantscontrole en inbegrepen in het accountantsoordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

2.3 RUD op stoom

Ondanks de effecten van de Corona-pandemie die ontegenzeggelijk invloed heeft op de wijze waarop de deskundigen van de RUD hun werk kunnen doen, is de constatering dat de geplande uren zijn gehaald. Uiteraard zijn er daarbij knelpunten gesignaleerd zoals het achterblijven van de aanvragen voor omgevingsvergunningen en meldingen, maar bijvoorbeeld op het gebied van bodemactiviteiten kon de uitvoering gewoon doorgaan. Overigens wordt het achterblijven van aanvragen ook zichtbaar in de legesopbrengsten.

Het risicogericht toezicht is verder uitgebouwd en leidt onder andere tot de interessante conclusie dat er een relatief groot aandeel overtredingen met hoge risico's is geconstateerd. Daarmee bewijst zich de waarde van dit instrument.

Er is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor de organisatieontwikkeling en wij onderschrijven de constatering in het jaarverslag dat dit zijn vruchten afwerpt. Ook hier blijven er nog aandachtspunten, bijvoorbeeld het toekomstbestendig oplossen van het archiveringsvraagstuk en het relatief hoge ziekteverzuim. Overigens is er vanuit het management veel aandacht voor het ziekteverzuim. Uit interne analyses blijkt dat het verzuim in grote mate niet werkgerelateerd is.

De aanstaande invoering van de Omgevingswet toont daarnaast aan dat organisatieontwikkeling een onderwerp is wat blijvend aandacht vraagt. Wij sluiten ons daarom van harte aan bij uw eigen constatering dat ontwikkelingen van alle tijden zijn en daardoor de noodzaak van ontwikkelkracht in de organisatie structureel is.

Het afgesproken ontwikkelbudget is nog niet helemaal benut, maar er is ook in 2021 nog aandacht nodig voor het verder doorontwikkelen naar een toekomstbestendige en wendbare organisatie. De RUD komt op stoom, maar moet dat ook zien te blijven!

3. CONTROLEPROCES EN BEELD VAN DE INTERNE BEHEERSING

De controle van de jaarrekening van een gemeenschappelijke regeling is in grote mate gereguleerd. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden zijn de algemeen geldende "Controle en overige standaarden (COS)" van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants), het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, de kadernota rechtmatigheid, het controleprotocol WNT en de verordeningen van de RUD leidend.

Gebruikelijk is een verdeling van de werkzaamheden in twee fasen. In eerste instantie, in het boekjaar zelf, voeren we de interimcontrole uit. Deze fase is primair gericht op de wijze waarop processen zijn ingericht en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Onze bevindingen zijn verwoord in onze managementletter en besproken met de organisatie en de auditcommissie.

Bij de jaarrekeningcontrole richten we ons meer op de cijfers en onderzoeken wij of de jaarrekening, zoals die aan het algemeen bestuur wordt verstrekt, deugdelijk is opgesteld en onderbouwd, dat de inrichting en presentatie voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat de waarderingsgrondslagen correct zijn toegepast en de toelichtingen adequaat en volledig zijn. Ook hebben wij onderzocht of de informatie in de programmaverantwoording en de paragrafen niet strijdig is met het beeld van de jaarrekening. Ten slotte is onderzocht of de baten, de lasten en de balansmutaties rechtmatig zijn, inclusief het opnemen van de vereiste gegevens inzake de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

In dit accountantsverslag gaan wij in op de bevindingen ten aanzien van de controle van de jaarrekening. Dit accountantsverslag en onze bevindingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur, onze primaire opdrachtgever, te ondersteunen in haar controlerende taak.

4. VERSLAGGEVINGSREGELS NAGELEEFD

De jaarstukken 2020 van de RUD voldoen aan de formele uitgangspunten van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Er wordt inhoudelijk verslag gedaan van de uitkomsten van beleid en de financiële uitkomsten en aandachtspunten in het verslagjaar.
Wij hebben ten aanzien van de inhoud van de jaarstukken en de presentatie van de cijfers in relatie tot de verslaggevingsregels geen significante tekortkomingen geconstateerd.
De jaarstukken zijn opgesteld in een bekend en herkenbaar format wat voldoet aan de verslaggevingsregels. De teksten in het jaarverslag zijn niet strijdig met het beeld van de jaarrekening.

Het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen, verbindt de inhoudelijke prestaties met de baten en de lasten. Het jaarverslag bevat de op grond van het BBV voorgeschreven onderdelen. De paragrafen bieden inzicht in een aantal onderdelen van de bedrijfsvoering alsmede het risicomanagement en de relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit. Daarmee zijn de jaarstukken een goede basis voor de beeldvorming over de prestaties van de RUD over 2020.

5. RESULTAATANALYSE

De RUD is zoals bekend een organisatie zonder winststreven. De maatschappelijke taken worden uitgevoerd binnen de financiële kaders die de deelnemers daartoe stellen.
Het exploitatieresultaat over 2020 komt uit op een relatief klein verlies van € 82.000, ongeveer 0,5% van de totale exploitatieomvang. Begroot was (na wijziging) een plusje van € 12.000. Over 2019 is een verlies gerealiseerd van € 26.000. Deze uitkomsten liggen dicht bij elkaar. We moeten hierbij wel aantekenen dat de gewijzigde begroting een onttrekking aan de reserves bevat van € 158.000 die niet in de realisatie is opgenomen. Dat betekent dat het resultaat voor mutaties in de reserves € 64.000 beter is dan begroot.

De grootste inkomstenpost van de RUD betreft de deelnemersbijdragen. Deze post is met € 13,8 miljoen exact conform begroting gerealiseerd. De inkomsten voor het ontwikkelprogramma lopen budgettair neutraal, dus omdat de lasten bijna € 0,1 miljoen lager zijn dan begroot geldt dit ook voor de baten. De personeelslasten vallen ruim € 0,1 miljoen hoger uit dan begroot, waarbij de onderschrijding op de lasten van het vaste personeel meer dan gecompenseerd wordt door de kosten van inhuur voor het primaire proces en de overhead. De inhuur is nodig geweest om de geplande productie te halen, mede vanwege het relatief hoge ziekteverzuim.

Voor nadere analyse en toelichting verwijzen wij u naar de jaarstukken.

6. BALANS / VERMOGENSPOSITIE

De ontwikkeling in het eigen vermogen van de RUD kan als volgt worden weergegeven:

Eigen vermogen (in € 1.000)	2020	2019
Algemene reserve	15	41
Bestemmingsreserve	158	158
Nog te bestemmen resultaat	-\- 82	-\- 26
Totaal	91	173

Het tekort over 2019 is conform de besluitvorming in het Algemeen Bestuur ten laste van de algemene reserve gebracht. Daarmee komt de vrij beschikbare buffer uit op een te verwaarlozen bedrag als het gaat om het kunnen afdekken van tegenvallers en risico's. De algemene reserve is niet toereikend voor het afdekken van het tekort over 2020.

De bestemmingsreserve is bedoeld voor de doorontwikkeling van de organisatie RUD, conform besluitvorming in het Algemeen Bestuur. De verwachting was dat de nog beschikbare € 158.000 in 2020 zou worden ingezet, zo is het ook verwerkt in de gewijzigde begroting. Dat is niet gebeurd, de betreffende activiteiten zijn doorgeschoven naar 2021. Gezien deze specifieke bestemming is deze € 158.000 in principe niet beschikbaar voor de afdekking van het tekort over 2020.

De rechtsvorm van gemeenschappelijke regeling brengt met zich mee dat de deelnemers uiteindelijk een resterend tekort moeten aanzuiveren.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft de RUD een inschatting gemaakt van de belangrijkste risicogebieden. Gezien het voorgaande zal, bij eventueel manifest worden van een of meer van deze risico's, een beroep moeten worden gedaan op de deelnemers om op dat moment het risico te kunnen afdekken.
Er kan ook overwogen worden om alvast een zekere buffer beschikbaar te stellen bovenop de aanzuivering van het tekort over 2020. Dat kan voor de organisatie en de deelnemers een zekere stabiliteit bieden in die zin dat de RUD dan niet bij iedere tegenvaller dan wel het manifest worden van risico's direct een beroep op de deelnemers hoeft te doen.

7. MATERIALITEIT EN OORDEEL

7.1 Controletoleranties

Het onderzoek van de jaarrekening heeft betrekking op de aspecten getrouwheid ("kloppen de cijfers"?) en rechtmatigheid (zijn de baten, lasten en balansmutaties conform de geldende wet- en regelgeving tot stand gekomen?). Deze beide aspecten komen terug in de controleverklaring. De controle is niet bedoeld om alle fouten en onzekerheden te detecteren. Dat zou, gezien de consequenties voor de hoeveelheid werk en de daarmee gepaard gaande kosten ook niet rationeel zijn. Daarom wordt er in de controle gewerkt met grenzen, die bekend staan onder de term "materialiteit", of controletolerantie. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn concrete maximumnormen gegeven voor de controletolerantie.

Het begrip controletolerantie is leidend voor hoe scherp er gecontroleerd moet worden. De tolerantie wordt gerelateerd aan het totaal van de lasten (inclusief dotaties aan reserves). Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling heeft de bevoegdheid om de controletolerantie scherper te stellen dan het wettelijk maximum van 1% (fouten) respectievelijk 3% (onzekerheden). Dat heeft u niet gedaan.

Wij hebben ons oordeel daarom gebaseerd op onderstaande tabel, waarbij wij hebben gerekend met een totaal aan lasten voor het boekjaar 2020 van € 15,1 miljoen.

Voor wat betreft de rapporteringstolerantie zijn wij op grond van onze beroepsregels gebonden aan maximaal 5% van de materialiteit (dus 5% van € 151.000), in uw geval (afgerond) € 7.500.

Goedkeuringstoleranties	Grondslag	Bedrag (afgerond) €
Fouten	1% van de totale lasten	151.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	453.000
Rechtmatigheid	1% van de totale lasten	151.000

7.2 Aandachtpunten vanuit de controle

7.2.1 Materiële vaste activa

Binnen de RUD is er tot op heden geen sprake geweest van materiële vaste activa. Het boekjaar 2020 is op dit punt afgesloten met een bescheiden balanswaarde vanwege aan thuiswerkers beschikbaar gestelde bureaustoelen. Gezien de achtergrond van het ontstaan heeft deze post onze aandacht gevraagd. Ons kabinet heeft aangegeven dit te willen stimuleren in het kader van het faciliteren van thuiswerken, maar vooralsnog behoudt de fiscus zich het recht voor om dit een belaste verstrekking te vinden, zonder daar direct actie aan te verbinden.
In het kader van onze werkzaamheden hebben wij daarnaast vastgesteld dat de afschrijvingslasten niet in overeenstemming met de Financiële Verordening RUD worden berekend. Deze verordening schrijft annuïtair afschrijven voor, terwijl in de praktijk lineair wordt afgeschreven. In geld uitgedrukt gaat om marginale verschillen, maar we adviseren u toch om ervoor te zorgen dat verordeningen en uitvoeringspraktijk met elkaar in overeenstemming zijn.

7.2.2 Ontwikkeling saldo verlofuren

We zien op dit vlak een opwaartse ontwikkeling van het saldo, enerzijds het gevolg van de cao-ontwikkelingen en anderzijds als het gevolg van een toename van het aantal uren. Hieraan refereert u ook in hoofdstuk 4.3 van de jaarstukken. Op het moment dat de medewerkers gevolg geven aan de oproep vanuit de organisatie en het verlof opnemen heeft dit consequenties voor de mate waarin u in staat zult zijn te voldoen aan de doelstellingen in termen van productie. Ook kan dit invloed hebben op het resultaat indien besloten wordt meer aanspraak te maken op de flexibele schil.
Het betreft het bovenwettelijk deel van het verlof waarvoor in de balans onder de vlottende passiva dekking is opgenomen in de vorm van een verplichting.

7.2.3 Flexibele schil RUD

De RUD maakt gebruik van een flexibele schil van medewerkers vanuit verschillende invalshoeken, zoals vervanging, maar ook gezien het specialisme van betrokkenen. U heeft daarvoor een analyse gemaakt naar de verschillende CPV-codes ten behoeve van het inzicht in de vraag of al dan niet is aanbesteed. Hoewel u het merendeel van de werkzaamheden heeft geplaatst onder de raamovereenkomsten, die middels een Europese aanbesteding tot stand zijn gekomen, willen wij toch uw aandacht vragen voor de overeenkomsten die hier niet onder vallen. Het betreft in deze overeenkomsten die gesloten zijn voor de duur van één jaar, om moverende redenen wordt in een enkel geval besloten de overeenkomst te verlegen. Dit kan en leidt niet tot onrechtmatigheden, maar dan is een evaluatie van de overeenkomst wel aan de orde. Die evaluatie maakt niet in alle gevallen onderdeel uit van het dossier. Wij adviseren u hier scherp op te zijn.

7.3 Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen

Niet gecorrigeerde controleverschillen (fouten en onzekerheden) in euro	Bedrag €	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Totaal onzekerheden getrouwheid	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Totaal fouten rechtmatigheid	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Totaal onzekerheden rechtmatigheid	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er geen controleverschillen in de jaarrekening ongecorrigeerd zijn gelaten die van invloed moeten zijn op ons accountantsoordeel inzake de getrouwheid, dan wel rechtmatigheid. Daarom is de strekking van onze controleverklaring voor beide aspecten goedkeurend.

8. VERPLICHTE RAPPORTAGEONDERDELEN

Er zijn vanuit de beroepsregels voor accountants, dan wel vanuit de ontwikkelingen in de maatschappelijke verwachtingen een aantal onderwerpen die in een accountantsverslag moeten worden behandeld. Daar gaan wij in dit hoofdstuk nader op in.

8.1 Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Op grond van deze voorschriften moeten wij ons ervan vergewissen dat wij onafhankelijk zijn en blijven van onze opdrachtgevers en daarover rapporteren. De naleving van de beroepsregels, waaronder deze ViO, is in de organisatie van HZG Accountants & Adviseurs ingebed. Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de RUD voldoende is gewaarborgd.

Wij hebben het afgelopen jaar bij de RUD geen andere opdrachten uitgevoerd dan de opdracht tot controle van de jaarrekening en er zijn ook anderszins geen omstandigheden die onze onafhankelijkheid als controlerend accountant zouden kunnen bedreigen.

8.2 Frauderisico's besproken

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening.

Ter invulling van deze professioneel-kritische houding moet de accountant een inschatting maken van de frauderisico's, zich een beeld vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en nagaan of deze maatregelen effectief zijn. Dat hebben wij in onze controles gedaan. Ook hebben we daarbij aandacht besteed aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie. Daarnaast is ons mondeling en schriftelijk (door middel van de getekende bevestiging bij de jaarrekening) bevestigd dat er geen specifieke fraude- en andere signalen zijn onderkend en geen concrete fraudegevallen zijn geconstateerd.

Wanneer wij signaleren dat er sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan moeten wij dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, de directie en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het bestuur. Om invulling te geven aan onze rol ten aanzien van het onderwerp fraude hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam, met de organisatie van gedachten gewisseld over mogelijke risico's als gevolg van fraude binnen de organisatie en u, door middel van dit verslag, op de hoogte gesteld van de werkzaamheden die wij op dit risico hebben uitgevoerd.

Het voorkomen van fraude is uiteraard een verantwoordelijkheid van de organisatie en het bestuur. Belangrijk daarin is een open mind voor mogelijke risico's en bewuste keuzes inzake interne beheersingsmaatregelen. Naar onze mening past het in de huidige tijd om op dit punt ten minste eens per jaar in het dagelijks en algemeen bestuur expliciet een organisatie brede frauderisicoanalyse aan de orde te stellen met de daarbij door de organisatie getroffen maatregelen. Er is binnen de RUD op onderdelen een hoog risicobewustzijn en in september van 2020 is de frauderisicoanalyse geactualiseerd.

Daarnaast hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen te detecteren. Zo hebben wij onder andere specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, op controles van schattingen door de directie en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties. Daarbij hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude
Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

8.3 Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening en ook niet nodig is in dat kader.

Het doel van de IT-omgeving binnen de RUD is dat deze bijdraagt aan een betrouwbare en adequate informatievoorziening. Wij hebben een inventarisatie van de IT-omgeving uitgevoerd en daarbij aandacht gegeven aan het wijzigingsbeheer, de logische toegangsbeveiliging, de continuïteit, monitoring/logging en de informatiebeveiliging. Wij hebben in onze managementletter geadviseerd na te gaan in hoeverre, mede gezien het aflopen van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Emmen, het informatiebeveiligingsbeleid actualisering behoeft. Voor het overige zijn geen zaken naar voren gekomen die vermelding verdienen in dit verslag.

Inzake de op 25 mei 2018 van kracht geworden Algemene Verordening Gegevensbescherming hebben wij vastgesteld dat de RUD voldoet aan de basiseisen waar de Autoriteit Persoonsgegevens op zegt te toetsen.

8.4 Begrotingsrechtmatigheid

Het stelsel van begroten en de bewaking hiervan moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de (gewijzigde) begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Wij hebben vastgesteld dat het de lasten van de RUD de gewijzigde begroting hebben overschreden. Het betreft met name de programma's Milieu regulier en Milieu projecten & leges. De overschrijding wordt gecompenseerd door hogere baten op projecten en per saldo lagere lasten op het programma overhead, onder andere vanwege scherpere toerekening van uren aan de producten. Dit is toegelicht in het jaarverslag. Wij hoeven deze overschrijding daarom niet mee te wegen in ons oordeel over de rechtmatigheid.

8.5 Schattingen in de jaarrekening

Bij het opmaken van een jaarrekening is het noodzakelijk dat u schattingen en oordelen toepast om te komen tot betrouwbare cijfers. Niet zelden worden schattingen niet als zodanig onderkend, omdat ze vast onderdeel van uw administratieve proces zijn.

In onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan deze schattingen, omdat, bedoeld of onbedoeld, het resultaat door schattingen kan worden beïnvloed.

De belangrijkste schattingen in uw jaarrekening betreffen de waardering van vorderingen, het inschatten van de noodzaak en de hoogte van voorzieningen (ook een nihilwaardering is een schatting) en de waardering van verplichtingen. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen aangetroffen in de schattingsmethoden en vastgesteld dat de wijze waarop deze tot stand komen niet is gewijzigd.

Wij stemmen daarmee in met uw grondslagen voor de schattingen, maar we bevestigen daarbij dat het inherent is aan het proces van schatten dat de werkelijke uitkomsten kunnen afwijken.

8.6 Continuïteit van de onderneming

Als gevolg van het uitbreken van de coronacrisis is in de maatschappij een onzekere situatie ontstaan. Deze onzekerheid wordt mede veroorzaakt door maatregelen welke door de overheid worden ingesteld om de verspreiding van het coronavirus te beperken.
Hoewel dit maatregelen zijn met ingrijpende effecten op burgers, bedrijven en onze economie als geheel, zal deze crisis voor de RUD niet leiden tot continuïteitsproblemen, gezien de rechtsvorm van gemeenschappelijke regeling. De in de RUD deelnemende gemeenten zijn gehouden eventuele tekorten aan te zuiveren, zowel op continuïteitsbasis, als in het geval er in de toekomst ooit een keer wordt besloten tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij zijn dan ook van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de RUD.

9. AFSLUITING

Het accountantsverslag is naar zijn aard bedoeld om u als algemeen bestuur te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2020. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Ten overvloede wijzen wij u erop dat de controlerende taak van het algemeen bestuur uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur, de deelnemers en de directie, in het kader van de aan hen opgelegde taken en verantwoordelijkheden.

Wij zijn altijd bereid tot het nader toelichten van dit verslag, en we gaan er vanuit hiermee onze controle opdracht over 2020 op passende wijze te hebben afgerond.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA